

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/41

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2022/2273

Karar No. 2022/2899

Tarihi: 08.03.2022

●USULÜ KAZANILMIŞ HAK
●TAKTİRİ İNDİRİM NEDENİYLE RET EDİLEN
TUTAR İÇİN VEKALET ÜCRETİNE KARAR
VERİLEMEYECEĞİ

ÖZETİ: Anlam itibariyle, bir davada, mahkemenin ya da tarafların yapmış olduğu bir usul işlemi ile taraflardan biri lehine doğmuş ve kendisine uyulması zorunlu olan hakkı ifade etmektedir.

Mahkemenin, Yargıtay'ın bozma kararına uyması ile bozma kararı lehine olan taraf yararına bir usuli kazanılmış hak doğabileceği gibi, bazı konuların bozma kararı kapsamı dışında kalması yolu ile de usuli kazanılmış hak gerçekleşebilir. (Yargıtay İBK 9.5.1960 tarih 21/9, RG. 28.6.1960-10537) Hükmün bir kısmının bozma kapsamı dışında bırakılmasının amacı bu kısımların doğru olduğunu belirlemek, bozmanın sınırlarını çizmek ve bu şekilde usulü kazanılmış hakları oluşturup, korumaktır. Yargıtay tarafından bozulan bir hükmün bozma kararının kapsamı dışında kalmış olan kısımları lehine olan taraf yararına usuli kazanılmış hak oluşturur (04.02.1959 gün ve 13/5 sayılı YİBK).

Öte yandan, Dairemiz uygulamasında, fazla çalışma, hafta tatili ve genel tatil ücreti alacaklarından yapılan uygun bir indirim ile ilgili olarak Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde bir kurala yer verilmediğinden ve ayrıca işçinin davasını açtığı veya ıslah yoluyla dava konusunu arttırdığı aşamada Mahkemece ne miktarda indirim yapılacağı bilinemediğinden, fazla çalışma, hafta tatili ve genel tatil ücreti alacaklarından yapılan

indirimlerden dolayı reddine karar verilen miktar bakımından kendisini vekille temsil ettirmiş olan davalı yararına vekalet ücretine hükmedilemeyeceği kabul edilmiştir.

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi davacı vekili tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı isteminin özeti:

Davacı vekili, müvekkilinin davalıya ait işyerinde 01.02.2005-24.03.2014 tarihleri arası park bahçe işlerinde çavuş olarak çalıştığını, iş sözleşmesinin işverence haklı neden olmaksızın feshedildiğini beyanla kıdem ve ihbar tazminatı ile bir kısım işçilik alacaklarını talep etmiştir.

Davalıların cevabının özeti:

Davalı Belediye vekili, dava konusu alacakların zamanaşımına uğradığını, müvekkilinin asıl işveren sıfatına sahip olmadığını, davacının diğer davalının işçisi olarak çalıştığını, iş sözleşmesinin verilen emir ve talimatlara uymaması ve işyeri düzenini bozması üzerine haklı nedenle feshedildiğini beyanla davanın reddini savunmuştur.

Diğer davalı şirket davaya cevap vermemiştir.

Mahkeme kararının özeti:

Mahkemece toplanan deliller ve yazılı gerekçe ile davanın kısmen kabulüne karar verilmesi sonrası taraflarca yapılan temyiz başvurusu üzerine yapılan temyiz incelemesi ile karar, Yargıtay (Kapatılan) 22. Hukuk Dairesinin 05.12.2019 tarihli ilamı ile bozulmuş olup Mahkemece, bozma ilamına uyma kararı verilerek devam edilen yargılama neticesinde yazılı gerekçeyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Temyiz Başvurusu:

Bozma üzerine karar davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Gerekçe:

1-Dosyadaki yazılara toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davacı vekilinin aşağıdaki bentlerin kapsamı dışındaki temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.

2-Bilindiği üzere; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda (keza mülga 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda) "usuli kazanılmış hak" kavramına ilişkin açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu kurum, davaların uzamasını önlemek, hukuki alanda istikrar sağlamak ve kararlara karşı genel güvenin sarsılmasını önlemek amacıyla Yargıtay uygulamaları ile geliştirilmiş, öğretide kabul görmüş ve usul hukukunun vazgeçilmez, ana ilkelerinden biri haline gelmiştir. Anlam itibarıyla, bir davada, mahkemenin ya da tarafların yapmış olduğu bir usul

işlemi ile taraflardan biri lehine doğmuş ve kendisine uyulması zorunlu olan hakkı ifade etmektedir.

Mahkemenin, Yargıtay'ın bozma kararına uyması ile bozma kararı lehine olan taraf yararına bir usuli kazanılmış hak doğabileceği gibi, bazı konuların bozma kararı kapsamı dışında kalması yolu ile de usuli kazanılmış hak gerçekleşebilir. (Yargıtay İBK 9.5.1960 tarih 21/9, RG. 28.6.1960-10537) Hükmün bir kısmının bozma kapsamı dışında bırakılmasının amacı bu kısımların doğru olduğunu belirlemek, bozmanın sınırlarını çizmek ve bu şekilde usulü kazanılmış hakları oluşturup, korumaktır. Yargıtay tarafından bozulan bir hükmün bozma kararının kapsamı dışında kalmış olan kısımları lehine olan taraf yararına usuli kazanılmış hak oluşturur (04.02.1959 gün ve 13/5 sayılı YİBK).

Somut olayda, Mahkemece hükmüne uyulan bozma ilamında işaret edildiği üzere davalı asıl işveren Belediyenin zamanaşımı savunmasının diğer davalı alt işveren şirkete sirayet etmesinin mümkün olmadığı hususunda, hükme esas alınan 03.05.2021 tarihli raporda fazla çalışma alacağı yönünden yapılan hesaplamada isabetsizlik yok ise de dava konusu hafta tatili ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacakları yönünden uyulmasına karar verilen bozma ilamı gereği yerine getirilmeden ve davacı taraf yararına doğan usuli kazanılmış hak dikkate alınmaksızın karar verilmesi hatalı olup tekrar bozmayı gerektirmiştir.

3- Ayrıca Mahkemece hükmüne uyulan bozma ilamında işaret edildiği üzere davacının kış mevsiminde ayın 3 haftasında ortalama haftalık 3 saat, ayın bir haftasında haftalık 6 saat fazla mesai yaptığı, yaz mevsiminde ise haftalık ortalama 6 saat fazla çalıştığı kabulü ile 03.05.2021 tarihli raporda tespit edilen şekilde; davalı şirket yönünden brüt 14.915,82 TL, diğer davalı Belediye yönünden ise brüt 9.818,34 TL fazla çalışma ücreti hesaplanmasında ve bu miktarlar üzerinden %30 uygun indirim yapıldığının tespitinde isabetsizlik yok ise de davacının 15.04.2014 tarihli dava dilekçesinde 6.000,00 TL fazla çalışma alacağı talep ettiği gözetilmeksizin davacının talebini aşar şekilde karar verilemeyeceğinden bahisle alacağın bürüt 2.738,10 TL olarak hüküm altına alınması hatalı olup tekrar bozmayı gerektirmiştir.

4-Somut uyuşmazlıkta, Mahkemece hükmüne uyulan bozma ilamında işaret edildiği üzere kıdem tazminatına esas alınacak olan ücretin, davacının yol yardımı aldığı kabul edilerek hesaplandığı 03.05.2021 tarihli rapordaki gibi brüt 16.504,86TL olduğu tespiti ile taleple bağlı kalınarak ve davacının fazlaya ilişkin hakları saklı tutularak karar verilmesi gerekirken uyulmasına karar verilen bozma ilamı gereği yerine getirilmeden ve davacı taraf yararına doğan usuli kazanılmış hak dikkate alınmaksızın karar verilmesi hatalı olup tekrar bozmayı gerektirmiştir.

5-Kabule göre de karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 13. maddesi uyarınca; Bu Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde gösterilen hukuki yardımların konusu para veya para ile değerlendirilebiliyor ise avukatlık ücreti, davanın görüldüğü mahkeme için bu Tarifenin ikinci kısmında

belirtilen maktu ücretlerin altında kalmamak kaydıyla (7 nci maddenin ikinci fıkrası, 10 uncu maddenin üçüncü fıkrası ile 12 nci maddenin birinci fıkrası, 16 ncı maddenin ikinci fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla) bu Tarifenin üçüncü kısmına göre belirlenir. Ancak, hükmedilen ücret kabul veya reddedilen miktarı geçemez. Maddi tazminat istemli davanın kısmen reddi durumunda, karşı taraf vekili yararına bu Tarifenin üçüncü kısmına göre hükmedilecek ücret, davacı vekili lehine belirlenen ücreti geçemez. Maddi tazminat istemli davaların tamamının reddi durumunda avukatlık ücreti, bu Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümüne göre hükümlenir.

Öte yandan, Dairemiz uygulamasında, fazla çalışma, hafta tatili ve genel tatil ücreti alacaklarından yapılan uygun bir indirim ile ilgili olarak Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinde bir kurala yer verilmediğinden ve ayrıca işçinin davasını açtığı veya ıslah yoluyla dava konusunu arttırdığı aşamada Mahkemece ne miktarda indirim yapılacağı bilinemediğinden, fazla çalışma, hafta tatili ve genel tatil ücreti alacaklarından yapılan indirimlerden dolayı reddine karar verilen miktar bakımından kendisini vekille temsil ettirmiş olan davalı yararına vekalet ücretine hükmedilemeyeceği kabul edilmiştir.

Somut uyuşmalıkta, reddedilen alacak miktarı (uygun indirim dışında) 2.165,34 TL olup, buna göre karar tarihinde yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nin 13/2 maddesi gereğince davalılar lehine 2.165,34 TL vekalet ücretine hükmedilmesi gerekirken yazılı şekilde maktu vekalet ücretine hükmedilmesi hatalı olmuştur. Ancak, kabul şekline göre hükmedilen vekalet ücretinin hatalı olduğu tespit edildiğine göre, bozmadan sonra hüküm altına alınacak veya reddedilecek alacak miktarları yönünden vekalet ücreti hakkında yeniden bir değerlendirme yapılması gerektiği de göz önünde bulundurulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 08.03.2022 tarihinde oybirliği ile karar verildi.